

**QORTI CIVILI
PRIM' AWLA**

**ONOR. IMHALLEF
LORRAINE SCHEMBRI ORLAND**

Seduta tas-27 ta' Frar, 2014

Citazzjoni Numru. 193/2004

**George u Emanuela konjugi Zammit proprio u fil-
kapacita` taghhom bhala l-legittimi rapprezentanti ta'
binhom minuri Sean**

vs

Alfred u Antoinette konjugi Zammit

Il-Qorti,

I. PRELIMINARI.

Rat ic-citazzjoni attrici datata 16 ta' Marzu 2004 fejn esponiet: -

Illi l-atturi huma kredituri tal-konvenuti fis-somma ta' disgha u ghoxrin elf u hames mitt lira Maltin u disgha u tmenin centezmu (Lm29,500.89) rapprezentanti self brevi manu mill-atturi lill-konvenuta Antoinette Zammit.

Kopja Informali ta' Sentenza

Illi dan id-debitu huwa cert, likwidu u dovut u l-konvenuti m'ghandhom l-ebda eccezzjonijiet x'jaghtu in kontrollazzjoni ghat-talbiet attrici u b'hekk jezistu c-cirkostanzi kontemplati fl-Artikoli 167 *et sequitur* tal-Kapitolu 12 tal-Ligijiet ta' Malta biex din il-kawza tigi deciza bid-dispensa tas-smigh.

Illi l-konvenuti debitament interpellati baqghu inadempjenti.

Jghidu l-konvenuti ghaliex m'ghandix din l-Onorabli Qorti:

1. Tiddeciedi din il-kawza bid-dispensa tas-smigh *ai termini* tal-Artikoli 167 *et sequitur* tal-Kapitolu 12 tal-Ligijiet ta' Malta.
2. Tikkundanna lill-konvenuti jhallsu lill-atturi s-somma ta' disgha u ghoxrin elf u hames mitt lira Maltin u disgha u tmenin centezmu (Lm29,500.89).

Bl-ispejjez, inkluzi dawk tal-Mandati ta' Inibizzjoni bin-Numru 390/2004 u bl-imghax mid-data tal-pagament effettiv u l-konvenuti minn issa ingunti ghas-subizzjoni.

Rat li din il-kawza giet appuntata ghas-smigh mill-Qorti kif diversament presjeduta ghas-seduta tal-25 ta' Meju 2004.

Rat in-nota tal-eccezzjonijiet tal-konvenuti datata 14 ta' Gunju 2004 (fol 20) fejn esponew: -

1. Illi t-talbiet attrici ghandhom jigu michuda fid-dritt u dana peress illi l-azzjoni odjerna hija bbazata fuq fatti illeciti kwantu ghal kwistjoni ta' uzura kif ser jirrizulta fil-mori tal-kawza. Illi *stante* li l-uzura illum il-gurnata hija reat kriminali (u mhux biss regolata taht id-dispozizzjonijiet tal-Kodici Civili) illum min jikkommetti uzura jkun qed jaghmel reat u b'hekk ksur ta' ordni pubbliku, illi ghalhekk din l-Onor. Qorti ghandha tiddikjara illi l-kawza odjerna hija illecita.

2. Illi t-talba attrici ghandha wkoll tigi michuda fid-dritt peress illi *stante* li s-self mertu tal-kawza sar f'diversi okkazzjonijiet, l-atturi kkommettew reat kriminali *stante* li huma agixxew bhala "istituzzjoni finanzjarja" u dan minghajr il-permessi mehtiega minghand l-awtoritajiet kif ser jirrizulta fil-mori tal-kawza. Illi ghalhekk anke minn dan l-aspett l-atturi kkommettew reat u b'hekk ksur ta' ordni pubbliku.

3. Ili fil-mertu u f'kaz illi f'pessima ipotesi l-ewwel zewg eccezzjonijiet tal-eccipjenti jigu michuda, l-ammonti kif mitluba fic-citazzjoni fl-ismijiet hawn fuq premissi ma humiex dovuti u dan peress illi l-eccipjenti gia hallsu ammonti konsiderevoli minn dak li sselfu u dan fost pagamenti ohra li saru anke bil-kalkolu tar-rata ta' imghax ta' hamsa u ghoxrin fil-mija (25%).

4. Salv eccezzjonijiet ohra skont il-ligi.

Rat il-verbal tas-seduta mizmuma quddiem il-Qorti kif diversament presjeduta tat-13 ta' Frar 2007 fejn il-Qorti semghet it-trattazzjoni tal-Avukati tal-partijiet. Il-kawza giet differita ghas-sentenza ghat-28 ta' Gunju 2007; u l-verbali tas-seduti l-ohra kollha nkluz dak tas-27 ta' Settembru 2012 fejn b' ordni tal-Qorti kif diversament presjeduta, u peress li kienet tehtieg iktar zmien sabiex tghaddi ghall-ghotja tas-sentenza, il-kawza giet differita ghal dan il-ghan ghall-31 ta' Jannar 2013.

Rat is-surroga datata 16 ta' Jannar 2013 fejn din il-kawza giet assenjata lil din il-Qorti kif hekk presjeduta.

Rat il-verbal tas-seduta tal-31 ta' Jannar 2013 mizmuma quddiem din il-Qorti kif hekk illum presjeduta fejn meta ssejhet il-kawza ma deher hadd. Peress li kien hemm biss trattazzjoni verbali mhux registrata dwar l-eccezzjonijiet ulterjuri, il-Qorti stiednet lill-partijiet sabiex b' nota bil-*visto* tal-kontro-parti li kellha ssir fi zmien ghoxrin (20) jum minn dak il-verbal jiddikjaraw jekk xtaqux jaghmlu sottomissjonijiet verbali fuq il-kaz jew sottomissjonijiet bil-miktub. Il-kawza giet differita ghall-informazzjoni utlerjuri

Kopja Informali ta' Sentenza

ghat-28 ta' Frar 2013, u fin-nuqqas kellha tigi differita dakinhar ghas-sentenza.

Rat in-nota ta' sottomissjonijiet tal-atturi datata 30 ta' Settembru 2013 a fol 105 tal-process.

Rat il-verbali tas-seduti mizmuma quddiem din il-Qorti kif hekk illum presjeduta nkluz dak tad-19 ta' Novembru 2013 (fol 121) fejn meta ssejhet il-kawza deher Dr. Edward Gatt ghall-konvenuti li nforma lill-Qorti li gie notifikat bin-nota ta' sottomissjonijiet tal-atturi pprezentata fit-3 ta' Settembru 2013. Dr. Maria Cardona u l-atturi msejha diversi drabi baqghu ma dehru. Dr. Gatt tratta l-kaz. Il-kawza giet differita ghas-sentenza ghas-27 ta' Frar 2014. Aktar tard dehret Dr. Maria Cardona li hadet konjizzjoni ta' dan il-verbal.

Hadet konjizzjoni tal-provi kollha prodotti.

II. KONSIDERAZZJONIJIET

Illi din il-kawza titratta dwar allegat bilanc ammontanti ghal Lm29,500.89 li l-atturi jghidu li ghadu dovut mis-somma mislufa "*brevi manu*" lill-konvenuta Antoinette Zammit, mart Alfred Zammit, mill-istess atturi kif ukoll minn binhom Sean, li meta giet ipprezentata c-citazzjoni, kien ghadu minorenni.

Dan l-ammont kien restitwibbli ghas-semplici rikjesta. Illi pero` *nonostante* li nterpellawhom diversi drabi dawn baqghu ma hallsuhomx.

Il-konvenuti opponew ghal din it-talba *stante* li jghidu li l-ftehim hu null in kwantu huwa bbazat fuq fatti illeciti, senjatament l-uzura. *Inoltre* peress li s-self in kwistjoni sar f'diversi okkazzjonijiet, l-atturi ikkommettew reat kriminali *stante* li agixxew bhala istituzzjoni finanzjarja minghajr il-permessi mehtiega mill-awtoritajiet ikkoncernati. Eccipew ukoll li, f'kwalunkwe kaz l-intimati gja hallsu ammonti

konsiderevoli fost pagamenti oħra li saru anke bil-kalkolu ta' rata ta' imghax ta' hamsa u ghoxrin fil-mija (25%).

Provi Prodotti

Xehdet **Emanuela Zammit**¹ li kkonfermat li hi, zewgha, kif ukoll binhom Sean kienu sellfu flus lil Antoinette Zammit. Ikkonfermat l-ammont dovut skont *statements* annessi mac-citazzjoni, ikkalkulati bl-imghax bir-rata ta' 8% sal-aħhar ta' Frar 2004.

Xehdet **in kontro ezami**² u qalet li l-prospett hu mehud minn notamenti li ghandha. L-originali tad-dokumenti fihom kitba minn idejha kif ukoll minn idejn il-konvenuta u kellha tressaq kopja fotostatika ta' dawn ir-registri iktar 'il quddiem.

Qalet ukoll li rcevuti ma kienux jinghataw fejn hemm imnizzel fil-prospett tagħha li saru pagamenti. Kienet titnizzel biss bil-kitba fir-registru tal-attrici.

Meta Sean sellef il-flus kien għadu minorenni ta' 16-il sena u kienu gemmawlu l-flus *tac-children's allowance*. Hlief għas-self imnizzel tal-11 ta' Awwissu 2002 ma silef flus lil hadd izjed.

"Għar-rigward tar-rata ta' imghax miftehma ngħid li l-konveuta stess kienet tigi titlobna hafna drabi u kienet hi wkoll illi stabbiliet rata ta' imghax illi f'xi uhud mic-cirkostanzi kienet ta' 20%." Imbagħad ammettiet li "fl-okkazjonijiet kollha lill-konvenuti s-self sar bir-rata ta' 20%." Madanakollu caħdet li minbarra din ir-rata kienu jiehdu wkoll imghax fuq is-somom li jkunu thallsu matul is-sena precedenti. L-ammont pretiz f'din il-kawza ma jinkludux pagamenti li huma qed jitolbu minghand wahda Spiteri.

---

¹ Affidavit a fol.5 tal-process.

² Seduta quddiem din il-Qorti kif diversament presjeduta tat-8 ta' Gunju 2005 a fol.48 et.seq.tal-process.

Kopja Informali ta' Sentenza

Xehed **George Zammit**³ u qal li l-konvenuta Antoinette Zammit kienet taf lil martu u giet id-dar taghhom u talbitu jsellifha l-flus peress li kellha problemi finanzjarji. Hi qaltihom li kienet ser troddilhom il-flus lura bin-nifs. Sussegwentement it-tifel taghhom beda johrog ma' bint il-konvenuta, Amanda, u peress li r-relazzjonijiet ravvicinaw izjed, sellfuha aktar flus. Kemm hu, kif ukoll martu u ibnu Sean sellfu flus lill-konvenuta.

Ikkonferma skont prospett esebit li l-ammont komplessiv li hu dovut ikkalkolat b'imghax ta' 8% sal-ahhar ta' Frar 2004 hu ta' Lm29,500.89.

Qal li l-konvenuta kienet bdiet thallas izda mbaghad waqqfet ghal kollox.

Xehdet il-konvenuta **Antoinette Zammit**⁴ mart Alfred Zammit. Xehdet li kienet issellfet Lm2,000 sabiex dawn troddhom lil certu Doris Spiteri. Il-pagamenti dehru li ghamlithom ix-xhud.

Qalet li issellfet f'izjed minn okkazzjoni wahda u l-ftehim kien li taghmel pagamenti fuq kull ammont differenti misluf b'rati ta' pagamenti differenti. L-imghax fuq kull pagament fix-xahar kien ta' mhux inqas minn 20%. *Inoltre* f'gheluq sena mis-self kellha thallas interessi ulterjuri ta' 20% fuq is-somma kollha mislufa u mhux fuq il-bilanc dovut.

Esebiet prospett ta' pagamenti⁵ u spjegat li l-kelma *balance* tirrifletti l-ammont li baqa' ma thallasx. Hi ddikjarat li m'ghandha thallas xejn ghaliex l-atturi agixxew illegalment.

Hi sellfet il-flus biex tghaddihom lil terzi izda baqghet ma hadithomx lura ghaliex dawn talbu ghajnuna mill-*Caritas*.

Kienet tkellmet mal-Avukat Peter Borg Costanzi li kien baghat ghall-atturi biex jaghmlu rendikont tal-pagamenti li saru izda ma waslux ghall-ftehim.

---

³ Affidavit a fol.26-27 tal-process.

⁴ Affidavit a fol. 32 *et. seq.* tal-process

⁵ Nota a fol.36 - 44 tal-process.

L-ammont ta' Lm29,000 hu ammont astronomiku li jinkludi bosta imghax. Sahansitra ghamlet rapport mal-iSpettur Angelo Gafa tal-*Fraud Squad*.

Fi kliemha "*Nghid li rcevuti ta' pagamenti ma kienux isiru peress li jiena kont inzomm karti f'xahar u kont innizzel kollox. Naf cert li l-atturi kienu jzommu ktieb li fih kienu inzzlu l-pagamenti kollha tieghi u ta' nies ohra li jkunu hallsuhom. Dan il-ktieb kien f'forma ta' 'ledger' bl-ittri tal-alfabet u l-kunjomijiet indikati fuqu.*"

Sqarret ukoll li s-somom veri huma dawk murija fil-prospett taghha.

Xehdet **in kontro ezami**⁶ u qalet li kellha negozju ta' self ta' flus. Din is-somma hija mertu ta' zewg kawzi, wahda kontra Doris Spiteri u dik prezenti.

Cahdet li kienet hi li pproponiet l-imghax ta' 20%. Cahdet li l-organizzazzjoni tal-*Caritas* dahlet minhabba rapporti li ghamlu kontriha nies li kienu sselfu minghandha.

Waqqfet il-pagamenti fiz-zmien meta bintha telqet lil Clint Zammit. Izda regghu rrangaw.

Qalet ukoll li Doris Spiteri kienet thallasha Lm500 fix-xahar.

Xehdet **Maria Dolores Spiteri**⁷ u qalet li kienet sillfet flus minghand Antoinette Zammit. L-atturi tafhom ghaliex kienu gew id-dar taghha biex jitolbuha thallashom il-flus li kienu sselfu lill-konvenuta. Kienet issellfet Lm2,000 minghand il-konvenuta. Antoinette Zammit kienet qaltilha li ma setghetx issellifhomlha hi izda kienet ser titlobhom lil wahda li kienet tinnegozja maghha. Ix-xhud kellha thallas

---

⁶ Seduta quddiem din il-Qorti kif diversament presjeduta tat-13 ta' Frar 2007 a fol.73 et.seq. tal-process.

⁷ Seduta quddiem din il-Qorti kif diversament presjeduta tat-8 ta' Gunju 2005 a fol.51 et.seq. tal-process.

Kopja Informali ta' Sentenza

is-self f'rati ta' Lm200 fix-xahar u l-ammont tela' ghal Lm2,400. L-attur, meta gie d-dar, talabha Lm2,000.

Hi qalet li l-attur fethilha kawza li kienet ghadha pendenti ghal Lm1,600 jew Lm1,800.⁸

Ikkonfermat l-iskrittura a fol. 75 (**DOK MDS**) li permezz taghha l-atturi qed "jidhru"⁹ li sellfuha *brevi manu* Lm2,400 li kellha tithallas lura f'pagamenti ta' Lm100 kull gimaghtejn u l-imghax ikun ikkalkulat bir-rata skont il-ligi. Hi ffirmit dan id-dokument id-dar ta' Antoinette Zammit izda l-atturi ma kienux prezenti, hi ghamlet pagament wiehed lil Antoinette Zammit ta' Lm200 fuq l-ammont misluf. Dan l-ammont li iffirmit ghalih kellha taghtih lil Antoinette Zammit.

Qalet in **ri-ezami** li l-ftehim li kellha ma' Antoinette Zammit kien illi r-rata ta' imghax kellha tkun ta' 20% u li jekk ma thallasx fiz-zmien kien ser ikun hemm ukoll Lm40 fix-xahar. Hi baqghet issostni li kellha thallas biss lil Antoinette Zammit u dan qalitu lill-atturi meta gew id-dar taghha biex jithallsu.

L-ammont mitlub fil-kawza pendenti quddiem il-Qorti tal-Magistrati huwa l-ammont li kien ghad baqa' jithallas mill-bilanc maghdud mal-ammont li hallset lil Antoinette Zammit.

Zammit qaltilha li kienet qed taghmel hlasijiet minflokha izda dan kienet tafu fuq kliem Antoinette Zammit li ma urithiex karti. Kienet issellfet Lm500 minghand Emanuela Zammit apparti l-ammont imsemmi fl-iskrittura MDS. Dan l-ammont ta' Lm500 kien ghadu ma thallasx kollu u hu mertu ta' proceduri quddiem it-Tribunal ghat-Talbiet iz-Zghar istitwiti kontriha mill-atturi. Din is-somma ta' Lm500 kienet telghet ghal Lm625 bl-imghaxijiet. It-talba pendenti hija ta' Lm275.

---

⁸Din il-kawza giet definita b'sentenza moghtija mill-Qorti tal-Magistrati (Malta) fl-ismijiet: *-Emmanuela Zammit v Maria Dolores Spiteri u Antoinette Zammit* (dec. fis-16 ta' Lulju 2006) - kopja a fol. 121 tal-process.

⁹Din il-kelma tqeghdet fra virgolette peress li l-iskrittura mhix iffirmita mill-atturi.

KONSIDERAZZJONIJIET LEGALI

1. *Causa Illecita* -

L-ewwel eccezzjoni ssollewata mill-konvenuti hija li t-talba attrici hija b'bazata fuq imghaxxijiet ikkalkolati b'rata oghla minn dik permessa bil-ligi u ghalhekk hija b'bazata fuq l-uzura, li hija reat kriminali. Huma jghidu li "*Dan ifisser li l-bazi ta' din l-azzjoni huwa wiehed illecitu, peress li mhux biss qed jikser l-artikoli tal-Kodici Civili, izda ksur ta' ordni pubbliku.*"

Gie ritenut mill-Qrati taghna li "*Il-konvenzjoni affetta b'uzura hija, ghal dik li jirrigwarda l-uzura, nulla b'mod assolut, jigifieri inezistenti, billi illecita ghax projbita mil-Ligi (illum l-artikoli 1852, 987 u 990 tal-Kap.16 tal-Ligijiet ta' Malta) u hija illecita fir-rigward tal-mutwant.*" ("**Carmelo Lia v Emmanuele Genovese**" - App.Civ. dec. fl-14 ta' Marzu 1938). Il-Qorti issoktat: "*Ghalhekk is-somma mhallsa bhala uzura ghandha tigi restitwita lil min hallasha u ma tista' qatt tiffirma oggett ta' obbligazzjoni naturali.*"

Inoltre l-Qrati taghna dejjem irritenew li l-konvenzjoni affetta bl-uzura hija, ghal dak li jirrigwarda l-uzura, nulla b'mod assolut **(PA)(JDC)** - "**Joseph Mary Farrugia v Gontran Borg noe**" - dec. fil-15 ta' Novembru 1985. (Ara wkoll "**Joseph Peplow v- Ferdinando Galea**" - Appl. Civ. Dec. fis-7 ta' Marzu 1955 - Vol. XXXIX-I-366).

Din l-eccezzjoni hija marbuta mat-tielet eccezzjoni in kwantu l-uzurja trid tirrizulta. Infatti gie dejjem ritenut li l-uzura ma tipprivax lill-mutwant mill-interessi leciti (ara ad ez. "**Francesco Camilleri v Paolo Muscat**" QK - dec. fis-7 ta' Dicembru 1950). Dan johrog minn qari tal-**artikolu 1852** tal-Kodici Civili.

Il-Qorti ghalhekk ser tikkonsidra **t-tielet eccezzjoni** : -

Bit-tielet eccezzjoni l-konvenuti jichdu l-addebitu ghaliex jghidu li hallsu ammonti konsiderevoli u anke bl-imghax ta' 25%.

Skont l-artikolu 1852 tal-Kodici Civili ta' Malta "(1) L-imghax ma jistax jaqbez it-tmienja fil-mija fis-sena.

(2) L-imghax miftiehem fizjed minn daqshekk jigi mnaqqas sal-limiti hawn fuq imsemmija.

(3) Jekk ikun gie mhallas imghax izjed minn dak li taghti l-ligi z-zejjed jinqata' mill-kapital...."

Jirrizulta ammess mill-atturi li l-imghax pagabbli kien bir-rata ta' 20%. **Emanuela Zammit** xehdet "*fl-okkazzjonijiet kollha lill-konvenuti s-self sar bir-rata ta' 20%.*" Jekk dan ikun jirrizulta, id-debitur, f'dan il-kaz, il-konvenuti, ghandhom il-jedd li jakkreditaw l-imghaxijiet zejda imhallsa kontra l-kapital. Jirrizulta wkoll li Antoinette Zammit kienet hi stess issellef lin-nies, inkluz lil Doris Spiteri. Rigward dan is-self lil Spiteri, l-Qorti ma taqbilx mat-tezi tal-konvenuti in kwantu li ma jirrizultax li dan is-self hu nkluz fl-ammont pretizi f'din il-kawza. *Del resto*, kif gja kellha okkazzjoni li tosserva, l-ftehim esebit mill-konvenuti allegatament bejn l-atturi u Spiteri lanqas biss hu ffirmit mill-atturi.

Illi hu pacifiku li l-prova tal-pagament trid issir minn min jallegaha. Hawnhekk issir referenza ghas-sentenza "**Lombard Bank Malta plc vs H. Vassallo & Sons Ltd et**" (App Nru: 172/2004 – 29 ta' Frar 2008) fejn gie ritenut:-

"Hu principju mhux kontrastat in materja in fatti illi 'la prova del pagamento e' a peso del convenuto che lo allega', kif kienet iddecidiet il-Qorti tal-Kummerc fis-sentenza taghha tat-28 ta' Mejju 1885, fil-kawza Negte Michele Apap noe s Giuseppe Grech. Fil-gurisprudenza taghna gie kostantament ritenut li l-piz tal-prova tal-pagament hu fuq il-konvenut li jallegah, u li jekk ikun hemm xi dubju, dak id-dubju ghandu jigi rizolut favur l-attur (Vol XXXV.iii.604)."

F'dan ir-rigward il-partijiet ipprezentaw prospetti ta' dak li jghidu gie misluf u x'thallas. Ircevuti ma hemmx.

Antoinette Zammit xehdet hekk dwar il-prospett li hi esebiet:- " *Il-kelma 'balance' tirrifletti l-ammont li baqa' ma thallasx.*"

Jekk il-Qorti kellha tiehu l-bilanci kkalkolati mid-debitrici bhala kejl, dawn jammontaw fl-assjem ghat-total ta' Lm20,260 cioe` avarija ta' Lm9,240 minn dak reklammat mill-atturi. Meta waslet ghal dan it-total din il-Qorti ma haditx in konsiderazzjoni ammont imnizzel mill-konvenuta bhala misluf lilha fit-30 ta' Gunju 2001 (Lm2,000) peress li dan is-self mhuwiex inkluz fil-prospett tal-atturi u ghaldaqstant mhuwiex mertu ta' dawn il-proceduri.

Hawnhekk il-Qorti tinsab f'sitwazzjoni xejn facli. Min-naha wahda, il-pern tad-difiza hija l-uzura, li hija akkuza serja u hu mistenni li min jallegaha jgib il-prova taghha. Izda fil-kaz in ezami, din l-allegazzjoni giet ammessa mill-attrici fix-xhieda taghha. Minghajr din l-ammissjoni, din il-Qorti kienet forsi timxi b'mod iehor fl-apprezzament tal-provi. Huwa ukoll maghruf li min isellef il-flus bl-imghaxijiet eccessivi juza diversi stratagemmi biex joskura dan il-fatt illecitu tieghu.

Il-Qorti ma tistax ma tiehux konjizzjoni tal-fatt li l-attrici naqqset milli tesebixxi l-*ledger* originali taghha. Il-Qorti ghandha biss il-kelma taghha li kitbet fedelment dak li kien gie imnizzel fl-original kemm bil-kitba taghha kif ukoll bil-kitba tad-debtrici. Dan il-*ledger* kien iservi bhala l-ahjar prova fir-rigward, u fl-assenza taghha, il-Qorti tista' biss tigbed il-konkluzjonijiet li jidhrilha li huma gusti fic-cirkostanzi.

Ikkonsidrat li skont il-prospett esebit mill-konvenuta, issselfet kapital ammontanti ghal Lm35,500 fi 12-il transazzjoni fis-sena 2002 filwaqt li skont il-prospett esebit mill-atturi, huma sellfuha Lm37,500 fi 13-il transazzjoni bejn 2002-2003. Il-konvenuta ma ssemmix self ta' Lm2,000 mehud fit-28 ta' Frar 2003 u fl-assenza tal-original tal-*ledger* tal-atturi, il-Qorti mhix ser tinkludi dan il-kreditu in kwantu mhuwiex ippruvat.

Kopja Informali ta' Sentenza

Ikkonsidrat li skont kitba esebita a fol 44 hemm imnizzel li Sean Zammit ghandu jiehu bilanc ta' Lm695. Izda l-firma fuq din il-kitba ma gietx ikkonfermata mill-attur Sean Zammit u ghalhekk mhix attendibbli.

Ikkonsidrat li fil-kalkoli murija mill-konvenuta hi naqqset l-ammonti li hallset bhala imghax zejzed mill-kapital biex waslet ghall-bilanci dovuti. Fic-cirkostanzi, il-Qorti ser taccetta l-bilanc muri mill-konvenuta ammontanti ghal Lm20,260 ossia €47,193.10 u tillikwidah bhala l-ammont li ghadu dovut bhala kapital favur l-atturi.

Ghaldaqstant ser takkolji l-ewwel u t-tielet eccezzjonijiet in kwantu li ssib li kien hemm l-uzura fuq is-self moghti mill-atturi u tnaqqas l-ammont imhallsa mill-konvenuta fuq imghaxijiet mill-kapital misluf. B'hekk l-ammont bilancjali hu ta' €47,193.10 li ghandu jithallas bl-imghaxijiet legali bir-rata ta' tmienja fil-mija fis-sena (8%) dekorribbli mid-data ta' din is-sentenza.

It-Tieni eccezzjoni.

Jibqa' t-tieni eccezzjoni tal-konvenuti u cioe`:-

"Il-kawza odjerna hija bbazata fuq kunsiderazzjoni illecita minhabba li l-atturi mhumieq licenzjati bhala 'istituzzjoni finanzjarja.'

Il-konvenuti ma gabu l-ebda prova biex isostnu t-tezi taghom.

Skont l-Att Dwar l-Istituzzjonijiet Finanzjarji, (Kap 317 tal-Ligijiet ta' Malta) "**istituzzjoni finanzjarja**" *tfisser kull persuna li b'mod regolari jew abitwali tikseb holdings jew tidhol biex twettaq xi attivita` elenkata fl-Ewwel Skeda akkont u ghar-riskju tal-persuna li tkun qiegħda twettaq dik l-attivita`."*

Il-Ligi tipprojbixxi l-kummerc finanzjarji minghajr licenzja (enfasi tal-Qorti). Il-konvenuti ma ressqu l-ebda prova li juru li l-atturi abittwalment jikkummercjaw bhala *money lenders* ghalkemm hemm prova li kien hemm diversi

Kopja Informali ta' Sentenza

transazzjonijiet bejn l-atturi u Antoinette Zammit kif ukoll li l-konvenuta kienet hi stess issellef lin-nies. Madanakollu dawn biss johlqu "*fumus*" ta' negozju fis-self li wahdu mhuwiex bizzejjed biex jwassal ghal konvincement sal-grad rikjest mil-ligi li s-self f'dan il-kaz kien dovut ghal xi skop kummercjali.

Anzi hu ammess minn Antoinette Zammit li kien hemm rabtiet personali bejnha u l-atturi peress li Sean Zammit kellu relazzjoni personali ma' bintha. Din ir-rabta ragjonevolment setghet immotivat lill-atturi biex ikomplu jsellfu lill-konvenuta.

Ghalhekk il-Qorti, ghal dawn ir-ragunijiet, din l-eccezzjoni qed tigi michuda.

III. KONKLUZJONI.

Illi ghalhekk ghal dawn il-motivi, din il-Qorti, **taqta' u tiddeiciedi**, billi fil-waqt li **tichad it-tieni eccezzjoni tal-konvenuti** in kwantu li hija nfondata fil-fatt u fid-dritt, **tilqa'** l-ewwel u t-tielet eccezzjoni in parti sakemm huma kompatibbli ma' din is-sentenza, u **tilqa'** it-tieni talba attrici fis-sens li :-

Tikkundanna lill-konvenuti jhallsu lill-atturi s-somma ta' sebgha u erbghin elf, mija u wiehed u tletin ewro u ghaxar centezmi (€47,193.10) dovuti fuq self *brevi manu* kif spjegat f'din is-sentenza, liema somma ghandha tithallas bl-imghaxijiet legali bir-rata ta' tmienja fil-mija fis-sena (8%) dekorribbli mid-data ta' din is-sentenza sal-pagament effettiv.

L-ispejjez jithallsu bin-nofs bejn il-partijiet.

Moqrija.

< Sentenza Finali >

Kopja Informali ta' Sentenza

-----TMIEM-----